

Efekty nowych przepisów dotyczących pierwszeństwa pieszych

Od 1 czerwca 2021 roku zaczęło obowiązywać nowe prawo dotyczące m.in. pieszych uczestników ruchu drogowego. Uzyskali oni pierwszeństwo nie tylko, gdy znajdują się na przejściu, ale także wchodząc na nie. Polskie Obserwatorium Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego ITS przeprowadziło analizę wstępnych danych o wypadkach. Na jej podstawie stwierdzono pierwsze symptomy pozytywnego wpływu zmian na poprawę bezpieczeństwa.

Znowelizowany kodeks ruchu drogowego zaczął obowiązywać na polskich drogach 1 czerwca 2021 roku. Kierowcy powinni pamiętać o zrównaniu limitów prędkości w obszarach zabudowanych w dzień i w nocy oraz o zakazie jazdy na tzw. „zderzaku”. **Revolucją - w opinii wielu ekspertów - było natomiast wprowadzenie przepisu ustanawiającego pierwszeństwo pieszych wchodzących na przejście.**

Od pierwszego czerwca pierwszeństwo na drodze, na przejściu dla pieszych ma pieszy uczestnik ruchu drogowego. Nie tylko wtedy, gdy już znajduje się na pasach - jak było do niedawna - ale także, gdy wchodzi na przejście dla pieszych.

- Obecnie obowiązujące przepisy nakazują kierowcom zbliżającym się do przejścia zachowanie szczególnej ostrożności i ustąpienie pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na tym przejściu albo na nie wchodzącemu. Poza tym kierujący, zbliżający się do przejścia, zobligowany jest zmniejszyć prędkość tak, aby nie narazić na niebezpieczeństwo pieszego. Jeśli pieszy stoi przed przejściem, kierowca ma obowiązek zatrzymać się i go przepuścić. Warto dodać, że prawo pierwszeństwa dla pieszych nie dotyczy tramwajów. Przed tramwajem pieszy ma pierwszeństwo tylko, gdy znajduje się już na przejściu - przypomina Maria Dąbrowska-Loranc, kierownik Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego ITS.

Nowe przepisy mają za zadanie zmniejszyć liczbę wypadków z udziałem niechronionych uczestników ruchu. Tylko w 2020 roku piesi stanowili blisko 1/5 wszystkich poszkodowanych (18,4 proc.). **Paradoksalnie, piesi giną ciągle tam, gdzie mają być bezpieczni,** bowiem przejścia dla pieszych są drugim, po jezdni, miejscem powstawania wypadków z ich udziałem. W 2020 roku było to 11,3 procent wszystkich zdarzeń, w których śmierć poniosło 197 pieszych, a 1 068 zostało ciężko rannych.

W celu weryfikacji skuteczności nowych regulacji dotyczących pierwszeństwa pieszych, **Polskie Obserwatorium Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego ITS przeprowadziło analizę wstępnych danych o wypadkach na polskich drogach.**

- *Analiza czerwca (z czterech ostatnich lat - 2018-2021) wykazała spadek liczby najechań na pieszych na przejściach w pierwszym miesiącu obowiązywania nowych przepisów. Liczba ofiar śmiertelnych wśród pieszych na przejściach spadła z 12 zabitych w 2018 roku do 5 zabitych w 2021 roku. Na uwagę zasługują dużo niższe liczby wypadków, rannych i ofiar śmiertelnych w czerwcu 2020 roku, ale należy podkreślić, że dane te były wynikiem nadzwyczajnej sytuacji i ograniczeń w przemieszczaniu się w celu zahamowania rozprzestrzeniania się wirusa COVID-19, dlatego trudno je uznać za reprezentatywne. Dlatego pozytywny wpływ nowych przepisów należy oceniać porównując dane tegoroczne z danymi z lat 2018 i 2019 - mówi Anna Zielińska z Polskiego Obserwatorium Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego ITS.*

Eksperti ITS wskazują jednocześnie, że **systemowe działania** w kierunku poprawy bezpieczeństwa pieszych na przejściach w postaci nowych regulacji prawnych **powinny przynieść trwały spadek liczby ofiar śmiertelnych, wypadków i rannych na polskich drogach.**

POLSKA

Najechnia na pieszych w czerwcu 2018-2021

Rok	Wypadki	Ofiary śmiertelne	Ranni

Najechnia na pieszego, przejście dla pieszych

2018	201	12	193
2019	180	15	174
2020	132	6	133
2021	140	5	146

% wszystkich najechnia na pieszego

2018	45%	34%	46%
2019	42%	33%	44%
2020	44%	22%	47%

2021	43%	19%	48%

% wszystkich wypadków

2018	7%	5%	5%

2019	6%	6%	5%

2020	6%	3%	5%

2021	5%	2%	5%

Najechnia na pieszego ogółem

2018	444	35	418

2019	427	45	392

2020	302	27	283

2021	325	27	307

Wypadki ogółem

2018	2979	234	3563

2019	3000	267	3546

2020	2278	206	2595

2021	2619	227	3018

Źródło: KGP baza SEWiK, Opracowanie: Polskie Obserwatorium Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego ITS.

Źródło: Prawo Drogowe